

Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний університет
Факультет культури і мистецтв
Кафедра хореографічного мистецтва

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА

МАТЕРІАЛИ
Всеукраїнської науково-практичної конференції
(з міжнародною участю)
29 березня 2024 року

Херсон – Івано-Франківськ – 2024

6. Квачко І.В. Виховання національно-патріотичних цінностей – пріоритетне завдання виховної системи. *Наурок* : веб-сайт. URL: <https://naurok.com.ua/vihovannya-nacionalno-patriotichnih-cinnostey-prioritetne-zavdannya-vihovno-sistemi-286632.html>

7. Мерлянова О.А. Роль патріотизму у виховному процесі дитячо-юнацького хореографічного колективу. *Інноваційна педагогіка*. 2019. № 19. С. 160-163. URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives /2019/19/part_1/38.pdf (дата звернення 04.12.2023)

8. Про затвердження: Концепції національно-патріотичного виховання в системі освіти України та Заходи щодо її реалізації до 2025 року: наказ Міністерства освіти і науки України від 06 червня 2022 року № 527. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0586729-22#Text> (дата звернення: 29.11.2023).

9. Сарвілова Д. Народна хореографія як засіб залучення молодших школярів до пізнання та збереження традицій свого народу. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. 2012. № 6 (Ч. 2). С.229-233.

10. Чашечнікова Н.В. Патріотичне виховання молодших школярів засобами народного танцю в позашкільних навчальних закладах : автореф. дис. ...канд. пед. наук : 13.00.07. Вінниця, 2017. 22 с.

Горголь В.П.

магістр хореографії,

майстер спорту України зі спортивних танців,

старший викладач кафедри хореографії і

танцювальних видів спорту Національного університету

«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ХОРЕОГРАФІВ

До педагогічних умов формування естетичної культури майбутніх хореографів, можна віднести мотиваційно-цільові умови, організаційні умови, змістовні умови та професійно-творчий статус педагога-хореографа, які у певній мірі сприяють ефективному формуванню естетичної культури майбутніх хореографів.

Мотиваційно-цільові умови включають у себе цільовий та мотиваційний компоненти і характеризуються спрямованістю педагога-хореографа до створення здорового психологічного клімату у академічних

групах студентів, у танцювальних колективах та у навчальному закладі в цілому; а також вмотивованістю майбутнього хореографа до навчання, виховання та самовиховання, зорієнтованою на виховання його естетичної культури.

Цільовий компонент поєднує три групи цілей: навчальні, розвиваючи та виховні. Художні твори, твори хореографічного мистецтва допоможуть в досягненні навчальних цілей (оволодінні знаннями, уміннями й навичками), розвиваючих цілей (особливо для розвитку інтелектуальної та емоційної сфер особистості майбутнього хореографа) та виховних цілей (моральної й естетичної культури особистості майбутнього хореографа). Пріоритетним є хореографічне мистецтво, яке характеризується різноманітністю використання рухів як засобів художньої виразності для передачі емоційних станів, почуттів, думок, а також для виявлення сутності образу, який втілює виконавець. Отже, процес формування естетичної культури майбутніх хореографів, формування інтеркультурних навичок і вмінь проходитиме ефективніше, якщо буде спиратися на хореографічні твори, які являються зразками світової культурної спадщини, у чому і полягає головна ідея триєдності цілей (навчальних, розвиваючих та виховних) через призму мотивів виховання естетичної культури.

Мотиваційний компонент передбачає взаємодію педагога-хореографа і студентів з метою створення позитивної мотивації пізнавальної діяльності. Домінуючими при формуванні естетичної культури є інтелектуально-спонукальні мотиви, які ґрунтуються на бажанні студента оволодіти новими вміннями й навичками, підвищити рівень своїх знань, розширити кругозір. Як показує досвід роботи, твори мистецтва, особливо хореографії, використані для мотивації виконання навчальних завдань, сприяють підвищенню активності студентів у процесі самовиховання та досягненню високого рівня естетичної культури. Саме хореографічна діяльність педагога-хореографа є потужним мотивом та стимулом до виховання й самоформування естетичної культури майбутніх хореографів, оскільки хореографічна діяльність є одним із видів художньо-творчої діяльності, яка у специфічній властивій їй формі – танцях, віддзеркалює внутрішній світ людини, її бажання, прагнення, творче становлення.

Хореографічне мистецтво уже саме по собі є потужною системою інтелектуально-спонукальних мотивів: бажанні оволодіти новими вміннями й навичками різних видів танцю та їх технічних особливостей, підвищити рівень своїх знань і професійних компетенцій, розширити власний світогляд та задовольнити естетичні потреби (краса, упорядкованість, системність,

симетрія, гармонія), які знаходяться на найвищому щаблі багатоступеневої піраміди різноманітних потреб особистості за Маслоу.

Мотиваційно-цільові умови передбачають розробку та практичне використання педагогічних систем особистісно орієнтованого формування у студентів ціннісних орієнтацій, мотивів, потреб до виховання і самовиховання естетичної культури, психолого-педагогічного супроводу їхньої творчої діяльності; формування у студентів позитивної мотивації і створення ситуації успіху у їх педагогічній та хореографічній діяльності; стимулювання студентів засобами рейтингової системи оцінювання знань, умінь та навичок до здійснення індивідуальних видів естетичної діяльності.

Організаційні умови передбачають створення в навчальному закладі естетично привабливої обстановки (оформлення навчальних кабінетів, аудиторій, танцювальних залів, бібліотеки, місць відпочинку); звернення у виховній роботі зі студентською молоддю до народних традицій і обрядів; високу естетичну культуру проведення різноманітних виховних заходів; широке залучення студентів до гуртків художньої самодіяльності, танцювальних колективів, участі їх у конкурсах, олімпіадах, фестивалях естетичного напрямку; високу естетичну культуру педагогів-хореографів і студентів у зовнішньому вигляді, поведінці, спілкуванні, а також у стосунках. Організаційні умови також включають в себе безперервне формування у майбутніх хореографів ґрунтовних знань і умінь в процесі танцювальної підготовки, активні методи навчання, своєчасний контроль і самоконтроль, організація самостійної дослідницької роботи, створення системи творчих відносин між навчальними закладами та культурними центрами.

Змістовні умови характеризуються певними змістовими напрямками (загальнопедагогічний, хореографічний, методичний, інформаційно-технічний) підготовки та формування естетичної культури майбутніх хореографів. Загальнопедагогічний напрям передбачає формування науково-педагогічної бази, яка дозволить майбутньому хореографу правильно будувати навчально-виховний процес у майбутній професійній діяльності на загальнодидактичних та виховних засадах. Хореографічний напрям підготовки дозволить ефективно розвивати хореографічні здібності студентів як у контексті української культури, так і світової, з метою максимальної їх реалізації. Методичний напрям роботи покликаний формувати вміння і навички організації комфортного і вискоефективного процесу оволодіння майбутніми хореографами теорією та методикою викладання різних видів танцю. Інформаційно-технічний напрям передбачає формування

інформаційної культури, умінь та навичок використання інформаційно-комунікаційних технологій і технічних засобів навчання у навчально-виховному процесі та їх адаптацію для успішної навчальної та майбутньої професійної діяльності, для організації самонавчання й самовиховання, відтак, сприятиме ефективнішому вихованню естетичної культури майбутніх хореографів.

Окремо варто виділити професійно-творчий статус педагога-хореографа як важливу педагогічну умову ефективного формування естетичної культури майбутніх хореографів. Професійно-творчий статус педагога-хореографа (куратора студентської групи, викладача хореографічних дисциплін, художнього керівника танцювального колективу) включає в себе:

– особистісні якості високого рівня (доброта, любов, чуйність, уважне ставлення до кожного студента, повагу до його гідності, щирість, вміння його слухати і чути, витриманість, наполегливість, вміння вселити впевненість, захопити, повести за собою, дати простір для думок, чуттєвого самовираження, самореалізації, саморозвитку, зібраність, зосередженість, вміння сконцентруватися, почуття такту, комплекс якостей, що визначає культуру поведінки та ін.);

– професійні знання, вміння та навички педагога-організатора, педагога-новатора (знання загальнопедагогічних принципів, методології педагогічної діяльності у цілому, форм і методів художньо-педагогічного процесу, володіння педагогічною культурою, вміння впровадити індивідуально-творчу свідомість кожного студента у загальний естетико-виховний процес);

– професійні знання, вміння та навички виконавця-хореографа (знання предметів хореографічного мистецтва, володіння виконавською технікою, повним набором виконавських прийомів, володіння методикою навчання танців у рамках технологічного та художньо-творчого цілісного процесу, володіння високою виконавською культурою, вміння втілити творчу природу окремо взятого виконавця у парному танці, шоу-балеті тощо);

– вміння моделювати, здійснювати і аналізувати результати естетико-виховного процесу на рівні дослідницької діяльності (створення оптимальних умов для вивчення історії створення виконуваного твору, його звукової та хореографічної культури, стилістичних особливостей хореографічної школи, аналіз існуючих виконавських традицій, танцювальних шкіл; діагностика естетичної свідомості виконавців і естетично спрямованої діяльності

майбутнього хореографа, пошук і побудова оптимальної моделі формування естетичної культури майбутніх хореографів).

Список використаних джерел

1. Бабенко Т. В. Теоретична модель формування естетичної культури особистості засобами іноземних мов / Т. В. Бабенко // Наукові записки [Національного університету "Острозька академія"]. Сер. : Філологічна. - 2012. - Вип. 23. - С. 5-7.
2. Горголь П. С. Формейшн як синтез мистецтва і спорту. Художні практики та мистецька освіта у кроскультурному просторі сучасності : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф., (м. Полтава, 7-8 жовт. 2019 р.) ; Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Полтава, 2019. С. 30 –34.
3. Пристинський В. М. Організаційно-педагогічні умови створення центру духовно-естетичного і фізичного виховання студентів університету / В. М. Пристинський, Д. П. Сідельніков // Духовність особистості: методологія, теорія і практика. - 2011. - Вип. 3. - С. 93-99.
4. Завгородня Є. Є. Розвиток творчого потенціалу майбутніх хореографів у освітньому середовищі вищих навчальних закладів культури та мистецтв : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07 / Є. Є. Завгородня; Уман. держ. пед. ун-т ім. П. Тичини. - Умань, 2016. - 18 с.
5. Сотська Г. І. Теоретичні і методичні засади формування естетичної культури майбутніх учителів образотворчого мистецтва в педагогічних університетах : дис. ... д-ра пед. наук : спец. 13.00.04 Теорія і методика професійної освіти / Сотська Галина Іванівна ; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України. Київ, 2014. 456 арк.

Горголь П.С.

Заслужений працівник культури України,
доцент, завідувач кафедри хореографії і танцювальних видів спорту
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ОРГАНІЗАЦІЯ І ПРОВЕДЕННЯ ХОРЕОГРАФІЧНИХ ЗАХОДІВ У НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ «ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

1 квітня 2023 року в структурі факультету фізичної культури та спорту Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» розпочала свою діяльність кафедра хореографії і танцювальних